

THE LEGAL DIMENSIONS OF CYBERSECURITY WEEK 4

BİLİŞİM SİSTEMLERİNE YÖNELİK SUÇLAR
TCK MADDE 244

OYA GÜNENDİ

*Sistemi engelleme, bozma,
verileri yok etme veya
değiştirme (veriye müdahale);
bilşim sistemleri aracılığıyla
yarar sağlama*

TCK m. 244

TCK m. 244/1

“Bir bilişim sisteminin işleyişini engelleyen veya bozan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

TCK m. 244

TCK m. 244/2

“Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

TCK m. 244

Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi'nin

- ▣ 4. maddesinde “verileri etkileme”,
- ▣ 5. maddesinde de “sisteme etki etme” düzenlenmeleri yer almaktadır.

TCK m. 244/1 ve 2’de yer alan düzenlemeler,
Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi
m. 4 ve 5’in karşılığıdır.

TCK m. 244

- ▣ ASSS m. 4'te korunan hukuksal değer; bilişim sisteminde yer alan verilere veya yazılımlara zarar verilmesinin, veri ve yazılımların bozulmasının, zarar görmesinin engellenmesi suretiyle doğru ve işlevsel olarak çalışmalarını sağlamaktır.
- ▣ ASSS m. 5'te korunan hukuksal değer ise bilişim sistemlerine karşı gerçekleştirilen saldırılan önlenmesi, sistemin sağlıklı şekilde kullanımının sağlanması, sisteme yönelecek haksız davranışlara engel olunmasıdır.

TCK m. 244'ün Gerekçesi

Kanun koyucu tarafından, sisteme ve veriye yönelik müdahale için “özel” bir düzenleme yapılmıştır. Çünkü, mala zarar verme suçunda korunan hukuk değer, genel olarak mülkiyete korumaya yönelik toplumsal menfaattir.

TCK m. 244'te düzenlenen suçta ise korunan hukuki değer, özel olarak; verilere erişimin engellenmesi, geciktirilmesi ile verilerin kullanılabilirlik veya yararlılık değerini azaltan, yok eden fiilere karşı, mülkiyeti korumaya yönelik toplumsal menfaattir.

“...sistemlere yöneltilen ızzar fiilleri özel bir suç hâline getirilmiştir. Aracın fizik varlığı ve işlemlerini sağlayan bütün diğer unsurları, söz konusu suçun konusunu oluşturmaktadır. Fıkarda seçimlik hareketli bir suç meydana getirilmiştir.”

TCK m. 244'ün Gerekçesi

Kanun koyucu tarafından, TCK m. 244'teki ve mala zarar verme suçundaki korunan hukuki değer, mülkiyeti korumaya yönelik toplumsal menfaat olarak gerekçelendirilmesine rağmen; kanun sistematığı bakımından, mala zarar verme suçu, Ceza Kanunu'nun İkinci Kısım Onuncu Bölüm'ünde yer alırken; TCK'nın 244. maddesinin, TCK'nın Üçüncü Kısım Onuncu Bölüm'de yer alması sonucunda; mala zarar verme suçunu işleyenler, aynı bölüm içerisinde yer alan TCK m. 167'de yazılı şahsi cezasızlık sebepleri ile TCK m. 168.'de yazılı etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanabilirken; TCK m. 244, Kanun'un o bölümünde yer almadığı için, TCK m. 244'teki suçları işleyenler, şahsi cezasızlık sebepleri ve etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanamamaktadır.

Mala Zarar Verme Suçunda Şahsi Cezasızlık Sebepleri ve Etkin Pişmanlık

Şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep

Madde 167- (1) Yağma ve nitelikli yağma hariç, bu bölümde yer alan suçların;

- a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,
- b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlatlığın,
- c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,

Zararına olarak işlenmesi halinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.

(2) Bu suçların, haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının zararına olarak işlenmesi halinde; ilgili akraba hakkında şikayet üzerine verilecek ceza, yarısı oranında indirilir.

Etkin pişmanlık

Madde 168 – (Değişik: 29/6/2005 – 5377/20 md.)

(1) Hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, taksirli iflâs (...) ⁽¹⁾ suçları tamamlandıktan sonra ve fakat bu nedenle hakkında kovuşturma başlamadan önce, failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisine kadarı indirilir. ⁽¹⁾

TCK m. 244

- ▣ Kanun suçun faili olmak bakımından herhangi bir sınırlama getirmediğinden, herkes fail olabilir.*
- ▣ Suçta failin belirlenebilmesi için, fiil,
 - bilişim sisteminin kendisine yöneltilmişse, sistemin kendisi üzerinde;
 - verilere yöneltilmişse veriler üzerinde;
 - hem bilişim sistemine hem de verilere yöneltilmişse her ikisinin de üzerindekullanım, mülkiyet ve tasarruf yetkisinin kimde olduğunun ortaya konması gereklidir.** Yargıtay kararları da bu yöndedir. ***
- ▣ Failde, sisteme zarar verme kastı aranmaz. Bu kasıt olmasa da yalnızca sisteme girilerek verilerin değiştirilmesi bile başlı başına suçtur.****

TCK m. 244

- ▣ Madde metninde mağdur bakımından da bir özellik öngörülmemiştir. Herkesin mağdur olabilmesi mümkündür. *
- ▣ İşleyişi engellenen, bozulan, yok edilen veya değiştirilen sistem üzerinde hak sahibi kimse, suçun mağdurudur. Failin eyleminin birden fazla kimsenin hakkını ihlal ettiği durumlarda, bu kişilerin hepsi mağdur sıfatını kazanacaktır.**
- ▣ Dolayısıyla, söz konusu suçun oluşmasına yol açan eylemler nedeniyle, bilişim sistemindeki verilere ulaşamayan, geç ulaşan ya da sistemi kullanamayan ve sistem üzerinde tasarruf yetkisi bulunan kimse, çıkarları zedelendiği için suçun mağduru olacaktır.***

TCK m. 244

- ▣ TCK 244'teki düzenlemeye genel olarak baktığımızda; *bilişim sisteminin işleyişini engelleme-bozma, verilere zarar verme ve bilişim sistemlerini kullanarak haksız menfaat sağlama* fiillerinin cezalandırıldığı görülmektedir.*
- ▣ 5237 sayılı TCK'nın 244. maddesinde, sisteme ve veriye müdahale iki fıkra halinde düzenlenmiş, maddenin birinci fıkrasında sistemin işleyişine müdahale, ikinci fıkrasında ise sistem içerisindeki veriye yönelik fiiller düzenlenmiştir.**
- ▣ 5237 sayılı TCK'nın 244. maddesinde “engelleyen, bozan, yerleştiren, gönderen, erişilmez kılan, değiştiren, yok eden” şeklinde eylemlerin meydana gelmesi ile bir sonucun ortaya çıkması aranmıştır. Bu nedenle bu suç neticeli suçtur. Neticeli suç, salt fiilin icra edilmesinden ayrı olarak kanuni tarifte belirtilen neticenin meydana gelmesi demektir. *** TCK'nın 244. maddesinde failin yaptığı hareketler neticesinde bir zarar meydana gelmesi aranmaktadır. Zaten bu eylemler neticesinde zararın meydana gelmemesi hayatın olağan akışına aykırıdır.****

TCK m. 244

TCK m. 244'e örnek

- ▣ Sanal kişi hırsızlıkları
- ▣ Facebook'un “server”ındaki veriye erişememek

ENGELLEME

Sistemin,

- ▣ Eskisi kadar hızlı çalışamaması,
- ▣ Veri alış verişi yapamaması,
- ▣ Veri işleme hızının düşmesi,
- ▣ İstenilen performansta çalışamaması,
- ▣ Dosyaları açamaması,
- ▣ Çeşitli programları tamamen ya da gereği gibi çalıştıramaması

VERİLERİN BOZULMASI

Veriyi anlamlandırmaya/ tanımlamaya çalışırken, verinin içeriğini/ bilgiyi bozmak

VERİLERİN YOK EDİLMESİ

- ▣ Verilerin silinmesi (delete), yok edilme kavramına dahildir.
- ▣ Yok edilen verilerin basit bir şekilde (örneğin geri dönüşün kutusundan geri alınmak suretiyle) veya bazı programlar vasıtasıyla kurtarılmasının suçun oluşumu bakımından önemi bulunmamaktadır.

VERİLERİN DEĞİŞTİRİLMESİ

Verilere erişim sağlanır ancak erişilen veriler orijinal değildir.

VERİLERİ ERİŞİLMEZ KILMAK

- ▣ Verilerin silinmesi
- ▣ Verilerin aşka bir yere taşınması
- ▣ Verilere ulaşılmaq istenildiği anda sistemin elektriğinin kesilmesi

VERİ YERLEŐTİRMEK

Veri yükleme yetkisi bulunup bulunmadığına dikkat edilmelidir.

VERİLERİ BAŞKA BİR YERE GÖNDERMEK

Başka bilişim sistemine ya da veri taşıma aracına

- ▣ aktarma,
- ▣ kaydetme ,
- ▣ kopyalama.

TCK m. 244

TCK m. 244/3

“Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.”

TCK m. 244

TCK m. 244/3'te, suçun, "bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi", suçun nitelikli hali olarak belirtilmiş ve daha ağır ceza alınması düzenlenmiştir.

TCK m. 244

TCK m. TCK m. 244/4

“Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamasının başka bir suç oluşturmaması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur.”

TCK m. 244

- ▣ TCK m. 244'te "bilşim sistemi aracılığıyla hukuka aykırı yarar sağlama suçu" düzenlenmiştir.
- ▣ TCK m. 244/4'teki suçun oluşabilmesi için, TCK m. 244/1-2'de yer alan hareketlerin gerçekleştirilmesi sonucunda hukuka aykırı yarar sağlanması ve bu hareketlerin başka bir suçu oluşturmaması gereklidir.

TCK m. 244

“Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunda, verileri otomatik işleme tabi tutma olanağı veren sistemler araç olarak kullanılıp gerçek kişiler aldatılarak çıkar sağlanmaktadır. Bankaların etkin işlevi bulunan çek, hesap cüzdanı, dekont gibi maddi varlıklarının kullanılması halinde ise, banka vasıta kullanılarak dolandırıcılık suçu oluşur. Gerçek bir kişiyle karşı karşıya gelmeden bir başka vasıta kullanılarak görüşmeden, konuşmadan, kişilere yönelik hileli davranışlarla aldatılmadan sadece bilişim sistemi kullanılarak doğrudan doğruya çıkar sağlanması halinde, bilişim sistemine girerek haksız çıkar sağlama suçu gerçekleşir.”

(Y 11. CD., E.2009/1616, K.2009/11328, 07.10.2009)